

עברית
לבתי ספר דרוזיים
הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה : שעה וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה : בשאלון זה ארבעה פרקים.
פרק ראשון	–	הבעה	–	30 נקודות
פרק שני	–	לשון	–	20 נקודות
פרק שלישי	–	סיפורת	–	25 נקודות
פרק רביעי	–	שירה	–	<u>25 נקודות</u>
סה"כ	–			100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש : אין.
- ד. הוראות מיוחדות : (1) יש לענות על כל השאלות במחברת התשובות, על פי ההוראות.
(2) אל תעתיק את השאלה ; רשום את מספרה בלבד.
(3) שים לב לכתב, לכתוב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה !

השאלות

פרק ראשון – הבעה (30 נקודות)

כתוב במחברתך חיבור על אתד מן הנושאים 1-2.

1. טיולים לאחר הקורונה

יצאת לטיול הראשון שלך זה יותר משנה, לאחר מגפת הקורונה. כתוב חיבור. בחיבורך תאר את המקום שבו טיילת, וספר על החוויות שלך בטיול הזה. מה היית ממליץ לחבריך לעשות כדי שהם יוכלו ליהנות מטיולים בתקופה שלאחר הקורונה?

2. גידול בעלי חיים

אתה רוצה לגדל בעלי חיים בבית, אך הוריד אינם רוצים לגדל בעלי חיים כלל. כתוב חיבור. בחיבורך תאר איזה בעל חיים היית רוצה לגדל, פרט את הבעיות שבעל חיים כזה יוצר, והסבר כיצד תשכנע את הוריד לקבל את בעל החיים הזה בבית.

פרק שני – לשון (20 נקודות)

ענה במחברתך על שאלה 3.

3. לפניך משפט, ובו מילים מודגשות. קרא את המשפט, וענה על הסעיפים שאחריו.

בַּתְּהֵלִיךְ שֶׁנִּקְרָא הַתְּמוֹסֶסוֹת הַמִּמָּס (המים) וְהַמוֹמָס (חומרים כמו סוכר ומלח) יוצרים תְּמָסָה.

לפניך חמישה סעיפים א-ה, ובכל אחד מהם שאלה. לכל שאלה מוצעות ארבע תשובות, אך רק אחת מהן נכונה. העתק את התשובה הנכונה.

א. מהו שם הפעולה של מִמָּס?

(1) הַמָּסָה (2) מְמִיסָה (3) הַמָּסוֹת (4) מְמוֹס

ב. הבניין של מוֹמָס?

(1) פועל (2) נפעל (3) הופעל (4) פֶּעַל

ג. איזו מילה אינה בגזרה של המילה תְּמָסָה?

(1) תְּפָלָה (2) חֲגִים (3) מְסָלָה (4) נְקָדָה

ד. המילה הַתְּמוֹסֶסוֹת היא שם פעולה של הפועל הַתְּמוֹסָס.

מן השורש של פועל זה אפשר לגזור פועל בבניין פיעל.

מהי צורת פועל זה בגוף נֹכַח (אתה), בציווי?

(1) מָסַס (2) מוֹסָס (3) הָמָס (4) מָס

ה. מן המילה תהליך המוזכרת במשפט אפשר ליצור פועל: לְתַהַלֵּךְ.

איזה פועל נוצר באותה הדרך שבה נוצר הפועל לְתַהַלֵּךְ?

(1) מְחַזֵּר (2) הֶחְזִיר (3) אָחַזר (4) מְחַזֵּר

פרק שלישי – סיפורת (25 נקודות)

ענה במחברתך על שאלה 4.

4. המקום שבו אין מתים לעולם / איטלו קאלווינו

ענה על שני הסעיפים א-ב (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

א. לפניך קטע מן הסיפור המקום שבו אין מתים לעולם. קרא אותו, וענה על השאלה שאחריו.

"מה, אינך רוצה למות? אז הישאר איתי. כל עוד לא אגמור להוביל במריצה שלי את כל ההר הזה, אבן על אבן, לא תמות".

"וכמה זמן זה יארך?"

"מאה שנים".

[...] "לא, לא זה המקום שאני מחפש; אני רוצה להגיע למקום שבו לא מתים לעולם".

1) יש דמיון רב בין הדמויות של שלושת הזקנים שהעלם פוגש בחלק הראשון של הסיפור.

ציין שלושה קווי דמיון בין שלושת הזקנים, והסבר מדוע העלם בחר להמשיך במסעו לאחר כל אחד משלושת המפגשים עם הזקנים. (8 נקודות)

2) הסיפור עוסק במוות.

מוות הוא עסק שקשה לעסוק בו, אולם הכותב מרכז את העיסוק בנושא זה. באיזו דרך הכותב מרכז את העיסוק במוות בסיפור זה? הדגם את דבריך מן הסיפור. (7 נקודות)

ב. העלם שוהה בארמון, אך יום אחד מתרחש שינוי.

מהו השינוי שמתרחש, ומה הסיבה לשינוי זה? מהי חשיבותו של שינוי זה להבנת המסר של הסיפור?

הסבר את דבריך והדגם אותם.

(10 נקודות)

פרק רביעי – שירה (25 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 5-7, על פי השיר שלמדת.

ענה במחברתך על שאלה 5.

5. קרא את השיר שלפניך, וענה על שלושת הסעיפים א-ג שאחריו (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

ראי, אדמה / שאול טשרניחובסקי

ראי, אדמה, כי היינו בזבזנים עד מאד!
בחיכה, מלון ברכה, מעון סתר, זרע טמנו ... לא עוד
פניני זוגיות של כסמת, זרע חטה כבדה,
גרגר שעורה חתול כתם, שבלת-שועל חרדה.

ראי, אדמה, כי היינו בזבזנים עד מאד:
פרחי פרחים בך טמנו רעננים ובהוד,
אשר נשקתם השמש מנשיקתה ראשונה,
מציניע חו עם יפה קלח, קטרת כוסו נכונה.
ועד שידעו צהרים בעצם הצער התם,
ובטרים רוו טל של בקר בחלומות אור נבטם.

הא לך הטובים בבנינו, נער טהר חלומות,
ברי לב, נקניי כפיים, טרם חלאת אדמות,
וארג יומם עודו שתי, ארג תקוות יום יבא,
אין לנו טובים מכל אלה. את הראית? ואיפה?

ואת תכסי על כל אלה. יעל הצמח בעתו!
מאה שערים הוד וכוה, קדש לעם מכותו!
ברוץ קרבנם בסוד מות, כפר חיינו בהוד ...
ראי, אדמה, כי היינו בזבזנים עד מאד!

(שים לב: השאלות בעמוד הבא.)

- א.** הדובר־השר פונה בשיר אל האדמה ואומר לה "היינו בזבזנים עד מאד!".
 הסבר את דברי הדובר־השר. בתשובתך התייחס לכל הבתים בשיר. (8 נקודות)
- ב.** המשורר משתמש בשיר באמצעים האומנותיים האלה:
 האנשה, קונוטציה מקראית, שאלות רטוריות, חזרה, מבנה מעגלי, אירוניה, מטפורות.
 בחר ארבעה מן האמצעים האומנותיים שבשיר, הדגם אותם מן השיר, והסבר אותם.
 (10 נקודות)
- ג.** באתר **ויקיפדיה** נכתב על השיר כך:
 "השיר "ראי אדמה" הפך לשיר קינה בחברה הישראלית, ומשתמשים בו בטקסי זיכרון,
 ובהם גם טקסים ממלכתיים של מדינת ישראל וצה"ל.
 הבע את דעתך – כיצד אפשר להשתמש בשיר להבעת עמדות מסוגים שונים?
 האם היית ממליץ להשתמש בו בטקס זיכרון ממלכתי? **נמק** את דבריך והוסף להם
 דוגמאות מן השיר.
 (7 נקודות)

ענה במחברתך על שאלה 6.

6. קרא את השיר שלפניך, וענה על שלושת הסעיפים א-ג שאחריו (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

שיר הרעות / חיים גורי

בית 1 על הנגב יורד ליל הסתו

ומצית כוכבים חרש חרש

עת הרוח עובר על הסף

עננים מהלכים על הדרך.

בית 2 כָּבֵר שָׁנָה לֹא הִרְגָּשְׁנוּ כְּמַעֵט

אִיךָ עָבְרוּ הַזְּמַנִּים בְּשִׁדּוּתֵינוּ.

כָּבֵר שָׁנָה וְנוֹתַרְנוּ מְעַט

מִה רַבִּים שְׂאִינָם כָּבֵר בֵּינֵינוּ.

בית 3 אֵךְ נִזְכֵּר אֶת כָּלֵם:

אֶת יְפֵי הַבְּלוּרִית וְהַתְּאֵר –

כִּי רַעוּת שְׂכֻזָּאת לְעוֹלָם

לֹא תִתֵּן אֶת לִבְנוֹ לְשִׁכְחָה.

אֲהַבָּה מְקַדְּשֵׁת בְּדָם

אֶת תְּשׁוּבֵי בֵּינֵינוּ לְפָרֶחַ.

בית 4 הִרְעוּת נְשָׂאוֹךְ בְּלִי מְלִים

אֲפוּרָה עֵקֶשְׁנִית וְשׁוֹתֶקֶת

מְלִילוֹת הָאִימָה הַגְּדוֹלִים

אֶת נוֹתֶרֶת בְּהִירָה וְדוֹלֶקֶת.

בית 5 הִרְעוּת כְּנַעֲרִיךָ כָּלֵם

שׁוֹב בְּשִׂמְךָ נְחִיךָ וְנִלְכָּה

כִּי רַעִים שֶׁנִּפְלוּ עַל חֶרְבָּם

אֶת חִיךָ הוֹתִירוּ לְזִכָּר.

(שים לב: השאלות בעמוד הבא.)

- א. (1) על אילו אירועים היסטוריים רומז השיר? (5 נקודות)
- (2) בבית השני יש חזרה על הצירוף "כבר שנה".
- מהי החשיבות של החזרה על צירוף זה להבנת השיר? (5 נקודות)
- ב. תאר את הרעות כפי שהיא מצטיירת בבית 4. (8 נקודות)
- ג. לדעתך, האם יש הבדל בין חברות ובין רעות, כפי שהיא מתוארת בשיר כולו?
(7 נקודות)

ענה במחברתך על שאלה 7.

7. קרא את השיר שלפניך, וענה על שלושת הסעיפים א-ג שאחריו (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

גֶּשֶׁם בְּשָׂדֵה הַקָּרֵב / יהודה עמיחי

לזכר דיקי

גֶּשֶׁם יוֹרֵד עַל פְּנֵי רְעִי;
 עַל פְּנֵי רְעֵי הַחַיִּים, אֲנֹשֶׁר
 מְכַסִּים רְאֲשֵׁיהֶם בְּשֹׁמֵיכָה –
 וְעַל פְּנֵי רְעֵי הַמֵּתִים, אֲנֹשֶׁר
 אֵינָם מְכַסִּים עוֹד.

א. מהי התמונה המצטיירת מן השיר? (10 נקודות)

ב. מכתם הוא שיר קצר בעל תוכן עוקצני.

מדוע שיר זה הוא שיר מכתם? (8 נקודות)

ג. יש הסבורים שהשיר עוסק במוות – שיר קינה, ויש הסבורים שהשיר הוא שיר הגות העוסק באדם מול הטבע.

הבע את דעתך בנושא זה, הסבר והדגם אותה. (7 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
 אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך